

# TOVERITAR

This issue of the Toveritar contains no articles such as require an affirmed translation according to Act of Oct. 15th, 1917.

No. 23

10,197

Tiistaina, Kesäkuun 7 p.—Tuesday, June 7th.

1921—Yhdestoista Vuosik.

## ÄITIEN YHTEISKUNNALLINEN HUOLTO JA PIKKUPARANNUKSET

Eri lähteitten mukaan T. H.

Kaameimpia tapahtumia ihmiskunnan keskuudessa ovat lasten murhat. Kauhulla luemme pikkulasten korkeasta kuolevaisuudesta, joka useimmissa maissa on viime vuosina kohonnut hyvin korkealle. Käytettävissä olevat vaillinaiset numerot puhuvat surullista kieltä. "Yksi viidesosa niistä 2,500,000 lapsesta, jotka vuosittain syntyvät Yhdysvalloissa, kuolevat sentähden, että eivät saa riittävää ja terveellistä ravintoa", sanoo chicagolainen lääkäri Dr. Joseph E. Cobb puheessaan lapsikyseymyksestä Wisconsinin valtion Homeopathic Medical yhdistyksen vuosikokouksessa. Sitä, kuin nälkä jättää Saksan köyhälistön elinvoimia, osoittaa parhaiten sellaisen asiantuntijan kuin professori Longsteinin lausunto lastenhoitopäivillä, Frankfurtissa, jossa hän toi esille muun muassa seuraavaa: "Lasten kuolevaisuus ensimmäisenä neljänä ikävuonna oli v. 1918 49 prosenttia suurempi kuin v. 1913. 5—15 ikäisten lasten kuolevaisuus on taas kohonnut 55 prosenttia. Keuhkotautisina syntyneiden lasten luku kohosi 134 pros. ja viisi vuotiaitten keuhkotautisten pienokaisen 300 pros. vuodesta 1913. Berliinissä on sitemmin tehty uutta tilastoa, jonka mukaan kaupungin 485,000 lapsesta oli keuhkotautisia 23,000, muissa taudissa 77,000 ja 120,000 vailla riittävää ravintoa." Saman tapaisia numeroita voisi luetella kaikista sivistysmaista, mutta ylläolevatkin jo pystyvät selväjärkiselle köyhälistöläiselle puhumaan.

Pienten lasten kuolevaisuuden ja sen laajenemisen syyt ovat epäilemättä erilaiset, mutta tri Newman sanoo niiden olevan suureksi osaksi synnynäisiä. Tutkimustensa johdosta Suur-Britanniassa hän päättää että 50 pros. kuolemantapauksista on ennenaikaisen syntymisen seurauksena. Tämän ja muiden synnynäisten syiden hän sanoo suureksi osaksi johtuvan taloudellista syistä, nykyisen elämän tukalasta oloista ja erittäinkin naistyön lisääntymisestä. Saksan lääkärin lausunnot myöskin osoittavat sen liikeisen yhteyden, joka on suurella pienten lasten kuolevaisuudella ja naistyöllä, etenkin tehtaisissa, joissa naiset tekevät työtä raskaanakin ollessaan ja liian pian jälkeen synnytyksen. Köyhälistöläisten asuntojen ahtaus ja epäterveellisyys on toisena huomattavana syynä. Tässäkin numerot osoittavat, että köyhän työväenluokka kärsii raskaaimmin. Antakaamme siis asiantuntijain puhea. Kaikki ne, jotka ovat lasten lääkäreitä, ja ne, jotka tutkivat pienten lasten kuolevaisuustilastoja, hämmästyvät sitä huomattavaa eroa, joka on köyhälistön ja rikasten lasten kuolevaisuuden välillä. Clay määrittelee, että parempiosaisen perheissä on kuolevaisuus ensimmäisenä vuonna 10

pros. keskiluokissa 21 pros. ja työväenluokassa 32 prosenttia.

Niinhan se on. Silloin kun kapitalisti antaa työtä naisproletaareille, tekee hän sen saadakseen rahasäkkinensä enemmän kuin miestyöläisten käyttämisestä työssään. Hän tahtoo kiskoa mahdollisimman korkeaa voittoa, huolimatta siitäkään, jos nainen menettää terveytensä, elinvoimansa, työkontonsa ja tulee kykenemättömäksi synnyttämään terveitä, elinvoimaisia lapsia.

Työväenluokka heikkenee sentähden tuntuvasti. Lisääntyy virheellisten, luolleina syntyvien luku. Lapset kuolevat aikaisin, vanhentuvat jo nuorina. Kapitalismi on ihmiselämän ryöväri, kiduttaja. Kun se voi, nyky-aikana ostaa naisen työvoimaa hal-

vemmalla kuin miehen, niin käyttää se sitä sellaisella tavalla, joka on kaiken terveydenhoidon pilkkua. Näin se naisen ja hänen kauttaan nousevan polven turmelee.

Lasten suuri kuolevaisuus on aivan luonnollista silloin kuin äidit ovat pakotetut liian aikaisin synnytyksen jälkeen poistumaan kodista. Tiedämme, että eloon jääneet pienokaiset eivät ole onnellisessa asemassa. Näiden pienokaisen terveys on jo äidin povessa uhattu, sillä äidin suorittamat luonnottomat työrasitukset ruhoavat hentoa elämää. Sitäpaitsi ovat he vallankin ensimmäisinä kuukausina vaaranalaisia kaikenlaisille pysyväsillä jälkiä murtaville kivulaisuuksille.

Äiti tehtaassa! Aikaisin aamulla ulos ja vasta illalla takaisin! Siis ei

mitään kotiliittä enää! Entä lapset? On enni, jos pienimmät lapset voi jättää johonkin lastenkotiin tai seimeen. Muuten täytyy niiden kuluttaa aikaansa naapurivaimon, tai vielä itse hoitoa kaipaavien sisarusten seurassa. Epäilemättä näiden lasten keskuudessa ripuli ja suolikuume näyttävät kuolonviljaa. Tiedetään, että 80—90 prosenttia kaikista lapsista, jotka vuosittain kuolevat suolistotautteihin, ovat "pullo"-lapsia, niitä kovanonnen lapsia, joita on ruistetty heidän luonnollinen ravintonsa, äidin maidon.

Jos siis tahdotaan välttää pienten lasten suurta kuolevaisuutta ja turvata lasten elämää ennen ja jälkeen synnytyksen, on äideille valmistettava sellaiset olosuhteet, että heillä on tilaisuus äidin tehtävänsä täyttää. Tätä tarkoitusta varten on järjestynyt työväestö kaikissa maissa vaatunut yhteiskunnallista suojelusta äideille. Yhtenä välillisenä vaatimuksena on nostettu kysymys "äitiysvakuutuksesta". Seuraavassa luomme katsauksen niihin pieniin uudistuksiin, jotka eri maiden porvaristolta on saatu perustetuksi.

Sveitsi on ensimmäinen maa, jossa on käännetty näihin asioihin huomiota. Siellä ei naista saa ennen ja jälkeen synnytyksen, yhteenä kahdeksan viikon aikana, pitää työssä tehtänsä ja niihin verrattavissa laitoksissa. Päästäkseen työhön takaisin tulee naisen lääkärin todistuksella todeta, että ainakin kuusi viikkoa on synnytyksestä kulunut. Rautatie- sekä posti-, telefooni- ja sähköseuranomantalla palvelevia naisia ei saa kahden viikon aikana ennen ja neljän viikon aikana jälkeen synnytyksen pitää työssä. Muutamissa vaarallisissa tuotannonhaaroissa on naisten pitämisen työssä raskauden aikana kokonaan kielletty, kuten esim. sellaisissa, joissa myrkyllisiä aineita käytetään, töissä, joissa on nostettava raskaita esineitä y.m.. Lainsäädännön järjestämää lapsensynnyttäjiin avustusta ei Sveitsissä ole, jota vastoin siellä löytyy joukko yksityisten hyväntekeväisyyden kannattamia, sekä keskeittäseen apuun perustuvia yhdistyksiä yksinomaan lapsensynnyttäjiin taloudellista tukemista varten. Uusiopain sairausvakuutusta koskeva lain mukaan tulee lapsensynnyttäjiin saada avustusta kuten muutkin sairast.

Saksassa käsittää työkielto samaten yhtenä-kahdeksan viikkoa ennen ja jälkeen synnytyksen, jotapaitsi työhön takaisin pääsemisen ehdot ovat samat kuin Sveitsissä. Kielto koskee sellaisia laitteita, joissa on enemmän kuin kymmenen työntekijää toimessa, jotapaitsi naista ei saa käyttää keksipolttimissa, eikä rakennusaineiden kuljettamisessa. Lapsensynnyttäjiin avustus on järjestetty pakollisen sairausvakuutuksen yhteyteen siten, että sairauskassan jäsenenä oleva syn-

## KANSA LUOMISTYÖSSÄ

Käy sääli teitä, vanhat tapaukset, joist' aikakautten halki laulut uho: jo aukes teille unohtuksen ukset, jo koitti kerran, aika mennyt, tuhos. Käy himmeäksi sankartöites maine ja sädekehäs sammuu aamun sumuun, lyö patsas lakoon ajan uuden laine ja vaisu äänes hukkuu huomenhumuun kun ryntää esiin uusi sankarseura ja uudet maineteot mailman täyttää, kun iskee Idän uljas jalopeura, kun kansa kerran suuruutensa näyttää.

Niin, kansa Idän ihmetäysi kansa, mi vuositainpakko-ikeen taittaa ja verta valui astuin alhostansa kuin kuumeess' uutta yhteiskuntaa laittaa ja kiven kiveltä sen muuriin nostaa ja pylvään pystyttää ja jälleen pylvään ja hengellään sen joka tuuman ostaa ja uhraa kaiken eestä teon ylvään, kun vanhan hirmukauden haamut hirveet ne pedonkyösin raatajia raastaa ja yllä kansan häilyy kostonkirveet ja luokat luhistuvat syyttää saastaa.

Ah sitä näytelmää! Se huimaa, huumaa, kun hökkelit ne linnoiks' avartuvat, kun ryysyt verhoon luomistulta kuumaa ja ryysyt astuu uudet jumalkuvat, kun hän, mi tomuun tallattiin jo ammoin, mi astinlautana vain pöyhkään värjyi, mi kantoi kiroit aikakautten kammoin ja jolle kylläs niinkuin koirall' ärjyi, kun hän, mi pilkkua vain ja tuskaa näytti nyt nousee niinkuin ihmeloja tarun ja voimin, jotka vainon vaiva siitti, luo luomustaan nyt jälleen pitkän parun.

Luo luomustaan, ja katso: kaikki horjuu, hän mihin koskettaa nyt käsin vankoin

ja rinnoin paljan vainoojansa torjuu, jolt' esiin ennättäyvä parvin sankoin, kun joka ikusta hän kaksi antaa ja kaatuissaankin kaatajansa voittaa ja korkealla jälleen päänsä kantaa ja jälleen taistelee ja jälleen koittaa, hän kunnes kerran lyönyt kaikki tieltään

on vallat vaanivat, yön kantajoukot, ja toteuttain aatostaan ja mieltään luo temppeleiksi orjuutensa loukot.

Luo luomustaan, mut voitostaan ei juovu kuin raukat kääpiöt nuo entisaikain, päämsalistan ei ihanasta luovu. suur aina sankari on suurten taikain, niin' omanhyödyn kutsulle on kuollut ja asena vain itseänsä palvoo, ei oman minuutensa tähden huollut, vaan ihmiskunnan onnea vain valvoo ja kaikkeuden tähden vuottaa verta ja kaikkeuden vuoksi iskee yössä riini: kaikkeuden on se voitto kertii, min vuoksi nähdään hän nyt sankar-työssä.

Tuo ryysysuuruus juuri varjoon peittää, mit' tehty suuri on aikakautten menneen, se paaden päälle kaiken vanhan heittää, sen vertaista ei nähty maassa ennen, kun nousee miljoonat, miss' yksi muinen, kun koko kansa nähdään ihmetyössä ja vuorisäärna kuuluu tyhat-uinen maan vyörynä nyt muiden nurheen yössä: —Maat, kansat kaikki, nähdään meidän työme, kuin me, te tehkää: laaskaa laaskaan valta ja lyökää sääliä niinkuin me lyömme ja neuskaa, nouskaa raunioiden alta!

Henkipatto.

(Jatkoa toisella sivulla)